

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door

Vijf jaar Radicale vernieuwing zorg

Geplaatst op 11 april 2022

Halfjaarlijkse ontmoeting beweging Radicale vernieuwing zorg

Twee maal per jaar komen we samen met deelnemende organisaties uit onze beweging. En dit keer hadden we een feestelijk tintje, dit is ons lustrumjaar. Radicale vernieuwing zorg bestaat vijf jaar. Daarom stonden we deze keer samen stil bij: waar komen we vandaan, waar

staan we nu en waar willen we naar toe?

Radicale vernieuwing zorg, de stand van zaken

Ook in het afgelopen half jaar hebben we voortgang geboekt, hier volgen enkele mededelingen vanuit ons netwerk en vanuit onze actieteams.

- We stonden stil bij het vertrek van Marie-Antoinette als coördinator. Ze vervult niet langer deze rol, maar blijft gelukkig betrokken bij onze beweging. In het LOC tijdschrift *Zorg & Zeggenschap* vertelt ze daar meer over. (Lees het interview [vanaf pagina 52](#))
- Een warm welkom voor de mensen die nieuw zijn. Sommige mensen hebben in hun werk een nieuwe rol en we zijn blij nieuwe organisaties welkom te mogen heten: [Geriant](#), [Reigershoeve](#) en [Iets Terug Doen](#).
- We hebben kort aandacht voor deelnemer [Cederhof](#) uit Capelle. Zij vangen op dit moment mensen uit Oekraïne op. Wat ons betreft een goed voorbeeld van hoe je als zorgorganisatie midden in de maatschappij staat. Via (oa) [Instagram](#) delen ze hun ervaringen.

In de ['wetenswaardigheden'](#) vind je een volledig overzicht van wat er de afgelopen maanden allemaal is gebeurd.

Actieteams Radicale vernieuwing zorg

We bespraken wat de actieteams teweeg hebben gebracht voor bewoner, medewerker en de omgeving.

Ook stelden we de vragen: waar staan we nu en welke vraag wil je delen in het netwerk?

Wil je reageren op een van de actieteams? Dat kan onderaan dit bericht of mail naar radicalevernieuwing@loc.nl

Zorgonderwijs

Onderwijs is de basis van hoe zorg in de praktijk wordt gebracht. Er wordt gewerkt aan het anders vormgeven van het onderwijs. We willen dit beter aan laten sluiten op datgene waar de praktijk om vraagt. Essentieel hierbij is het samen vormgeven van leren in de praktijk. Tijdens de bijeenkomsten van dit actieteam delen we kennis, ervaringen en inspiratie over hoe het anders kan. Ander onderwijs brengt andere zorgprofessionals.

We willen elkaar blijven inspireren en we blijven van elkaar leren. We stellen ook vast dat een blauwdruk geen optie is, dit is niet mogelijk noch wenselijk. Want iedereen moet er uiteindelijk in zijn eigen context aan werken.

De wens van dit actieteam is om zorg en onderwijs aan elkaar te verbinden en regio's beter samen te laten werken, bijvoorbeeld op gebied van modules aansluitend op de praktijk (zintuiglijke interventies, ervaringsdeskundigheid etc.) en curricula. Deze samenwerkingsverbanden bestaan, het kan. We zoeken meerdere regio's om hier verder aan samen te werken.

De vraag van dit actieteam voor alle deelnemers: hoe geef jij ruimte aan leren en ontwikkelen? Is er in jullie visie ruimte om te leren (en werken aan) het werken van regels naar relaties?

Daarnaast een open oproep om vraagstukken, thema's en dilemma's te delen zodat we deze mee kunnen nemen in de plannen voor het actieteam.

Samen zeggenschap

Dit actieteam is recent gestart. Centraal staat de vraag: hoe nemen we het samen zeggenschap serieus en vergroten we het? Laten we niet over mensen praten, maar met mensen! Samen zeggenschap begint al bij de zorg thuis. Hoe zorgen we dat hoe je gewend bent beslissingen te nemen en keuzes te maken meeneemt als je gaat wonen in een beschermde omgeving. Dat je niet bij de verhuizing vervalt in allerlei systemen en regels en daarmee eigenlijk je zeggenschap verliest. Amstelring gebruikt hiervoor het werken en samen leven vanuit De Driehoek (bewoner, naaste(n), medewerker(s)). Samen geef je vorm aan samen zeggenschap. Lees meer over [driehoekskunde](#). In het actieteam wordt gewerkt om daarmee de volgende stap te zetten.

Zorgtechnologie

Er zijn ontzettend veel ontwikkelingen op het gebied van zorgtechnologie, verspreid over het hele land. Dit actieteam heeft de wens te verzamelen wat er al is. En daarbij telkens te kijken naar, hoe komt dit ten goede van de individuele mens. Daarbij is de wens om kritisch te blijven op de inhoud en te blijven leren

van elkaar. De focus ligt op samenwerken en gebruik te maken van elkaars kennis. Wat werkt goed en wat werkt minder goed.

Daarnaast stelt het actieteam zichzelf als doel om iets te kunnen ontwikkelen wat goed toepasbaar is in de zorg.

Vrijheid, veiligheid en levensgeluk van cliënten

Dit actieteam is begonnen als proefperiode van twee jaar, tijdens de implementatie van de Wet zorg en dwang (Wzd). Inmiddels zit deze periode er op, maar het actieteam is uitgegroeid tot een beweging. We gaan daarom ook nog even door, tot het eind van het jaar. Er komt steeds meer aandacht voor het kijken naar vrijheid, veiligheid en het levensgeluk van cliënten. Wij brengen onze [adviezen continue onder de aandacht](#). We blijven in gesprek met de Inspectie Gezondheid en Jeugd (IGJ) over de bedoeling van de wet. Eind vorig jaar organiseerden we daarover een webinar met hen.

We werken mee aan een alternatief voor het stappenplan, dit wordt een werkwijze. Ook blijven we ons inzetten om de Verpleegkundig Specialist Wzd-functionaris te laten zijn. We werken aan het verbeteren van de rapportage.

Ook in de thuiszorg is de Wzd van toepassing, hier wordt een start gemaakt met de implementatie van de wet. Ook in de thuiszorg is het noodzakelijk dat het uitgangspunt vrijheid, veiligheid en levensgeluk van cliënten is.

Het actieteam roept op: laten we dilemma's en goede voorbeelden delen en laten we samenwerken. Bijvoorbeeld bij de zorg thuis, hierin wordt net een start gemaakt. Op [10 mei is de volgende bijeenkomst](#), voel je als deelnemer welkom om hierbij aan te sluiten.

Reflectie

Toen onze beweging vijf jaar geleden begon, werden er vanuit de coördinator Radicale vernieuwing zorg reflectiegesprekken gepland. Later is gekozen om dit bij het actieteam onder te brengen.

Reflectiegesprekken vinden altijd plaats met meerdere deelnemers om zo van elkaar te leren. Er wordt dan onder andere gekeken naar: Wat doe je rondom de visie? Hoe werk je van regels naar relaties?

Vanuit het actieteam zijn er vijf reflectiegesprekken gevoerd. We zien een duidelijke rode draad: cultuuromslag is een uitdaging. Het is in een zorgorganisatie van belang dat iedereen meedoet. Denk aan: bewoner, naaste, facilitaire dienst, zorg en bedrijfsvoering. Anders lukt het niet. Dit blijven interessante zoektochten. Tijdens reflectiebijeenkomsten wordt (oa) deze zoektocht gedeeld. Dit helpt. Met veel verschillende mensen van de organisatie kijk je samen naar vraagstukken en dilemma's. De verschillende perspectieven leveren veel op. Even stilstaan levert veel op.

De vraag aan de deelnemers vanuit dit actieteam is: Organiseer ook en reflectiebijeenkomst. Nodig hiervoor diverse perspectieven uit. En nodig iemand uit vanuit een andere deelnemende organisatie om mee te denken.

Ruimte voor dementie (open de deuren)

In dit actieteam zitten deelnemers die werken bij organisaties waar de deuren al open zijn en waar hier nog aan wordt gewerkt. Ze delen kennis en ervaringen. En ze gingen [op werkbezoek](#). Ze werken aan twee pijlers:

- hoe open je eigenlijk de deuren?
- wat vraagt open deuren voor de maatschappij, hoe worden we met elkaar weer verantwoordelijk?

Een veelgestelde vraag is bijvoorbeeld: wie is er verantwoordelijk als er iets gebeurd? Het is belangrijk dat we hierin erkennen: we zijn gezamenlijk verantwoordelijk. Hier hebben we een breed maatschappelijk gesprek nodig. Er moet ook iets in onze samenleving gebeuren. De verantwoordelijkheid kunnen we alleen samen dragen. Zie het als een alarmbel die in de thuiszorg wordt ingezet. Soms gaat deze bel af bij familie, bij de burens en soms bij de zorgorganisatie.

Open deuren gaat over veiligheid. Dit vraagt ook iets van de medewerkers. Een medewerker kan niet verantwoordelijk worden gesteld, de organisatie is dat wel.

Uit ons netwerk

Vanuit het ministerie van Volksgezondheid Wetenschap en Sport was Anja Kohler aanwezig. Zij gaf aan dat het contact met onze beweging zeer prettig is om ervaringen uit de praktijk op te halen en mee te nemen rondom nieuw te vormen beleid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan zorgtechnologie. We hebben op regelmatige basis contact om aan te geven wat ons bezig houdt. En onlangs konden we dat ook delen met de nieuwe minister voor Langdurige Zorg en Sport, Conny Helder.

Lonneke Visser was vanuit onze beweging aanwezig bij dit gesprek. Ze vroeg aandacht bij de minister voor het narratief verantwoord. Medewerkers herkennen zichzelf beter in verhalen dan in getallen en data. Als eye opener geeft ze mee dat de kansen en dilemma's in bijvoorbeeld de langdurige GGZ in essentie gelijk zijn. Het is dus waardevol om kennis binnen de drie bewegingen van radicale vernieuwing uit te wisselen. Na de ontmoeting schreven we het [verhaal van de ontmoeting met de minister](#).

Levenslijn van Radicale vernieuwing zorg

(lees verder onder de afbeelding)

Radicale vernieuwing zorg bestaat vijf jaar. We hebben in 5 jaar tijd al een beweging gemaakt en op vele plekken in het land een verschil gemaakt. We zijn een krachtig netwerk dat groeit en bloeit.

Na 5 jaar kunnen we ook weer 5 jaar vooruitblikken: Hoe zien we de droom van de beweging terug in onze huidige praktijk? Hoe blijven we groeien en bloeien? En wat betekent dit eigenlijk voor jou, voor ons en voor onze activiteiten als beweging?

Sander Verschure is vanuit Surplus sinds de start betrokken bij onze beweging. In het begin werkten we heel breed, daarna werd het meer specifiek. En daaruit kwamen de verschillende actieteams. Daarmee konden we concrete stappen maken. Ook in de organisaties kwamen de actieteams tot leven. Het blijft daarnaast ook belangrijk om aan het fundament te blijven werken.

Marthijn Laterveer gaf aan dat richting de toekomst er veel staat te gebeuren. De impact van Corona is groot. Hangt er nu een grijze wolk boven ons? Of is waar we aan werken een goed fundament om aan de

samenleving te werken? Hoe gaan we kijken naar de toekomst en iedereen van waarde laten zijn? Gaan we verpleeghuisplaatsen bijbouwen? Of gaan we kijken wat mensen nodig hebben om een goed leven te leiden?

Met deze opmerkingen zijn we aan de slag gegaan. We verdeelden onszelf in vier groepen. Daarbij kreeg elke groep een rol behang, kleurpotloden en de vraag om onze beweging te zien als een kind dat opgroeit. En zo ontstonden er vier levenslijnen. Telkens over het verleden, het heden en de toekomst. Nog belangrijker dan de vier tekeningen waren de goede gesprekken die werden gevoerd, hoe zien we onszelf, waar kunnen we van leren en waar willen we naar toe? Vier verhalen vanuit diverse perspectieven. Onderstaand lees je wat we meenemen om nieuwe accenten aan te brengen aan onze beweging van regels naar relaties.

Het verleden:

Aan bod komt hoe we zijn begonnen. Bij de wortel, dit is ook waar onze beweging haar naam aan ontleend: radicaal. Vanuit het verleden nemen we mee, het altijd blijven leren van elkaar. En het altijd centraal zetten van de mens en een betekenisvol leven. We waren gewend om te kijken naar regels, er kwam een beweging op gang om regels te schrappen. Dit bleek echter niet alleen de kern van het probleem. Het anders gaan kijken naar regels bleek de oplossing. En daarom werken we van regels naar relaties.

Het heden:

We ervaren dat we voet aan de grond hebben. We worden gezien en steeds vaker gehoord. We verbinden en we werken

We ervaren dat we voet aan de grond hebben. We worden gezien en steeds vaker gehoord. We verbinden en we werken samen. In de actieteams werken we aan behapbare stukken om een verschil te maken. We zien dat we (daarmee) veel in bubbels zitten. We hebben muren doorbroken, maar zien er tegelijkertijd nog behoorlijk wat staan.

We delen hierbij goede voorbeelden, zoals het dorpje Geel in België. Hier wonen mensen met een zorgvraag 'gewoon' in de maatschappij. En ook in Nederland zijn deze goede voorbeelden er.

De toekomst:

Onze toekomst is samen. Iedereen mag er zijn, ongeacht je kwetsbaarheid. We gaan gebruik maken van de krachten die er al zijn. Bijvoorbeeld lokale netwerken. Het is goed om aan te sluiten en mee te werken op plekken waar al energie is. De nieuwe focus mag zijn: verbindingen aangaan. We kijken naar het leven van de mens in de samenleving. In de toekomst werken we vanuit samenlevingsperspectief en verhouden we ons daartoe.

We blijven zaaien en oogsten. Dat deden we in het verleden, dat doen we in het heden en blijven we doen in de toekomst.

Meer weten:

- Vanuit ons kernteam zullen we onze beweging verder richting geven. Hoe we samenwerken en wat onze gedeelde missie is lees je in [onze droom](#).
  - Jouw ideeën, dilemma's, goede voorbeelden en/of suggesties zijn van harte welkom. Deel ze onder dit bericht.
  - Wil jij vanuit jouw zorgorganisatie meedoen? Dan horen we graag van je. Neem contact op met [Isabelle van der Wijk](#).
  - In [Zicht op vernieuwing 5](#) blikte Marthijn Laterveer terug op de veranderingen die hij de afgelopen jaren zag.
-

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Beweging verbreden en verdiepen](#), [Betrokkenen binnen zorgorganisaties](#)

Trefwoorden: [Bestuurders](#), [Coördinatoren](#), [Deelnemers](#), [vws-ministerie](#)